

-OM DEN HELLIGE DÅP -LITT PASTORALTEOLOGI FOR MENIGHETEN ¹

- Beslutningen.

Beslutningen om kristning av barnet er en stor beslutning. Den betyr ikke bare at man er enige om at barnet skal gjennomgå selve dåpshandlingen, dåpsbarnet skal også læres opp som kristen, i den kristne tro og forsakelse. -Og lære dem å holde alt det jeg har befalt dere” -sa Jesus selv i dåpsbefalingen.-”Og oppdra ham/henne i den kristne forsakelse og tro”-lover faddere og foreldre ved døpefonten.

Derfor er det viktig at far og mor blir enige seg imellom om dette før barnet meldes til dåp. Man kan også rådføre seg med den nærmeste familie, men siden barnedåpen bygger på foreldreretten og det er foreldrene som eventuelt skal gjennomføre fostringen av barnet når det er døpt, er det avgjørende viktig at beslutningen kjennes av foreldrene som deres egen beslutning. En slik avklaring kan ta tid. Hvis det gjelder første barn finnes der tilfeller da faren og moren ikke har snakket sammen før barnet er født, om barnet skal døpes eller ikke. Hvis man har gjort seg tanker hver for seg, kan det også være at man har tenkt feil om hva man tror den andre tenker. Her gjelder det mere enn noe annet i ekteskapet at man ikke forsøker å presse noe igjennom, men tar seg tid til å vente på hverandre, mens man har tillit nok til å tale fortrolig om saken, og om tro og tvil i den forbindelse. Slik sett kan en slik avklaringsperiode bli en god oppbygningsperiode for den åndelige fortrolighet i et ekteskap. Det gjelder jo at de unge foreldre kommer igang med å “hjelp hverandre frem til det evige liv”. (Fra bønningen for brudeparet). Det er jo forutsetningen for at det skal være kristne familier, og det er bakgrunnen for at Kirken kan ha dåp av små barn.

-Når skal barnet døpes?

Hvis det fra først av er klart at barnet skal døpes kan det ikke skje for tidlig, og det var før vanlig at det skjedde i den første leveuken. Nå har det gjerne vært skikk at det helst skjedde i løpet av de par første levemåneder. Men det ligger i det som er sagt før at foreldre gjerne skal igjennom en avklaringsprosess og at den må kunne ta sin tid, at dåp må kunne skje på ethvert tidspunkt i barnets liv, når foreldrene er blitt modne for å ta beslutningen. Vær for eks. oppmerksom på at man ikke behøver å vente med dåpen til konfirmasjonsalderen, selv om det ikke ble noen dåp i småbarnalderen! (Dette er litt aktuelt, for i de fleste kirker har vi nå dåp av 1-2 konfirmanter på de fleste årskull.) I slike tilfeller ønsker gjerne foreldrene å ha dåp for seg på en lørdag, men for Kirkens del skulle vi allerhelst sett at alle dåpshandlinger skjedde i gudstjenesten, midt i menigheten, uansett alderen. Hadde ikke det vært bade fint og kjekt? . . .

-Men

hvis nå foreldrenes avklaring kommer ut med forskjellige resultater- slik at f.eks. far vil ha barnet døpt, mens mor kommer til at hun absolutt ikke kan innestå for dåpens forpliktelser? I et slikt tilfelle kan vi døpe barnet på basis av beslutning fra den ene av foreldrene,-og det er da som regel avtalt med den annen av foreldrene at vedkommende lover å respektere at barnet da skal ha en kristen oppfostring med alt hva det innebærer m.h.t. bønn, kontakt med kirkens familiegudstjenester, søndagsskole osv. En slik avtale stiller store krav til tilbakeholdenhet fra den annen av foreldrene, og vi må bare være takknemlige for at så mange faktisk går inn på en slik avtale om å tillate og

---

¹etter -DENNE GANG OM DEN HELLIGE DÅP-LITT PASTORALTEOLOGI FOR MENIGHETEN OG LITT PASTORALTEOLOGI OM DÅP. Sogneprest Stein Eirik Foss, i Johannes og St.Jakobs menighetsblad nr. 4/6 1987.

respektere dåpen. Man må bare innse at det lett kan bli uløselige konflikter f.eks. når foreldrene er fra helt forskjellige religioner, som det lett kan bli tilfelle idag.

-Dåpssamtalen med presten.

I de siste tiår har neste skritt blitt dåpssamtalen med presten, forat man skal få klart for seg hva en dåp innebærer i seg selv, og hvilket ansvar og plikter foreldrene får. Foreldrene må begge være med, hvis begge er dåpsansvarlig. Dessuten kommer man litt inn på den praktiske siden. Hvis foreldrene ønsker det kan de godt trekke inn presten før avklaringsprosessen er ferdig. Hans medvirkning går i tilfelle ikke ut på å agitere for at et barn uansett må døpes og det før jo heller. Målet er heller at beslutningen om å døpe, når og hvis den blir fattet, kommer så velbegrunnet og godt forstått at foreldrene faktisk følger opp sitt ansvar for oppfostring av barnet til kristent liv og tro i Kristi kirke...

-Men

hvis bare den ene av foreldrene er dåpsansvarlig? Da kan vi naturligvis ikke kreve at den annen er tilstede, men det er jo en fordel om de også kan være med på dåpssamtalen med presten.

-Men

hvis nå barnemoren er ugift?? Vi hørte engang til var bestyrtelse at da gikk det ikke an å ha dåp i vår kirke. Slike rykter går visst fra tid til annen om de fleste kirker. Falske rykter selvfølgelig. Nå pleier vi ikke å gjøre noe nummer av slike tilfeller men vi kan si så meget at det i høy grad ikke er tilfelle.

-Det er klart nok at når det gjelder å grunnlegge det kristne hjemmet, og gjøre det beste far og mor kan gjøre for barnet, så er ekteskapet det som skulle kommet først.-

-Men

hvis ikke vigsel kan komme først må vi som kirke forholde oss til moren alene. Det kan være godt om også barnefar er tilstede ved dåpssamtalen, hvis det er meningen at han senere skal gifte seg og da tre inn i foreldrenes fadderplikter. Derimot bør ikke barnefaren opptre som om han er fadder ved døpefonten.

-Hvilken søndag?

I hovedsognet vil vi konsentrere dåpene på 1. Familiegudstjenestene, 2. ellers hver annen søndag. Snakk med Prestekontoret om hvilke søndager dette er, og når man kan treffe den presten som har den søndagen.

-I annekssognet

vil det normalt være mulig å ha dåp på alle søndager.

-Fadderne.

Fadderløftet gjelder barnets åndelige utvikling som kristen. Foreldre må betraktes som hovedfaddere og de andre som viktige støttepersoner i barnets trosutvikling. Dette må ligge til grunn ved valg av faddere. Velg personer dere kjenner, som kan gå inn og gjøre en innsats med dette! Hvis dere er i tvil om noe i faddervalget er presten den beste rådgiver i dette. Andre spørsmål som for gammel eller ung, kirkemedlem eller utmeldt, eller en dissenter, vil løse på seg med en gang man har det klart for seg at det er dette det gjelder. Og de som selv trenger å ordne først sitt forhold til Gud og mennesker får da stå over til en annen gang! På slutten av det 20. århundre må man ha kvittet seg

med den idé at fadderskap er en sosial æresbevisning, der man må ha den og den i familien og ikke kan “gå forbi” den og den!

-Den

som det er rimelig å be om å be for et barn og ellers interessere seg for at barnet vokser opp i den kristne tro, han/hun er den rette fadder. Slik har det egentlig alltid vært, alt annet har vært misforståelser.

-Bare

en viss tilbakeholdenhet med de aller yngste faddere fra den omskifteligste ungdomstid eller med de aller eldste. Men dog heller en åndsfrisk oldemor som virkelig ber for fadderbarnet sitt de år hun har igjen, enn en yngre person som aldri tenker på å overholde løftet om forbønn!

-Foreldre må huske på

å gi fadderne naturlig kontakt med barnet ved invitasjoner osv. opp gjennom årene. N.B. Også FØR konfirmasjonsinnbydelsen. (Det er ved konfirmasjonsleite man har det travelt på prestekontorer med undersøkelser av det slaget: “Kan dere se etter hvem det var som var faddere til vår Nina. Det er så flautt, men vi er kommet i slik diskusjon om det!”) Med nære slektninger som bor på samme plass er det ikke noe problem, men andre faddere som gjerne bor lenger vekk i vårt omflyttende samfunn er gjerne avhengig av initiativ fra barnets foreldre hvis det skal bli hyppig kontakt.

-Hvor lenge varer fadderansvaret? Ikke bare til konfirmasjonen, men alltid!

(Husk også voksne dåpskandidater har sine faddere!)

S.E.F.